

Aan de voorzitters van de vaste en algemene commissies

Plaats en datum: Den Haag, 1 september 2017
Betreft: Behandeling ontwerpbegrotingen 2018 in de commissies
Ons kenmerk: 2017D23450

Geachte voorzitters,

In deze brief adviseert de vaste commissie voor Financiën u over de behandeling van de Rijksbegroting 2018. De Kamer heeft het schema voor de behandeling van de verschillende begrotingshoofdstukken vastgesteld op 5 juli 2017. Dit schema treft u aan in de bijlage van deze brief. Tevens vindt u daar het op 15 februari 2017 door de vaste commissie voor Financiën vastgestelde behandelschema van het Belastingplan 2018.

Begrotingsbehandeling in de commissies

De vaste commissie voor Financiën adviseert de commissies besluiten te nemen over:

1. inbrengtermijnen voor feitelijke vragen;
2. het houden van een wetgevingsoverleg;
3. het aanwijzen van één of meer rapporteurs;
4. een technische briefing door de Algemene Rekenkamer.

Aanbeveling 1: Inbrengtermijnen voor feitelijke vragen

De vaste commissie voor Financiën adviseert de commissies om feitelijke vragen te stellen over de afzonderlijke begrotingsstukken en de inbrengtermijnen zo vast te stellen dat de antwoorden beschikbaar zijn voor een eventueel wetgevingsoverleg.

Aanbeveling 2: Wetgevingsoverleg

De vaste commissie voor Financiën beveelt aan om een wetgevingsoverleg te houden. Daarvoor zijn twee vormen te onderscheiden:¹

- *Wetgevingsoverleg in de vorm van een begrotingsonderzoek*, waarbij de commissie gericht aandacht besteedt aan de opzet en kwaliteit van de begroting in termen van adequate doelen, prestatiegegevens, indicatoren en financiële instrumenten. Het is gebruikelijk dat commissies daarnaast ook enkele specifieke thema's die in de begroting aan de orde komen, agenderen voor het begrotingsonderzoek.
- *Wetgevingsoverleg over een deel van de begroting*. Ervaring leert dat het voor veel commissies wenselijk is om - al dan niet in aanvulling op een begrotingsonderzoek - een deel van de begroting of van het beleidsterrein in een afzonderlijk wetgevingsoverleg te behandelen. Deze variant wordt soms ook gekozen met het oog op verdeling van beleidsterreinen tussen bewindslieden.

Aanbeveling 3: Inzet van rapporteurs

De vaste commissie voor Financiën beveelt aan om één of meer rapporteurs aan te wijzen die namens de commissie de kwaliteit van de begrotingsvoorstellen beoordelen. Steeds meer commissies kiezen ervoor om zowel bij de begroting als het jaarverslag een (duo van) rapporteur(s) aan te wijzen, die

¹ Een derde vorm is het begrotingsoverleg, maar in de praktijk wordt daar geen gebruik van gemaakt.

namens de commissie de kwaliteit van de begrotingsvoorstellen beoordelen (bijvoorbeeld op informatiegehalte, inzichtelijkheid, concreetheid, gebruik van beleidsdoorlichtingen, afrekenbaarheid). In het algemeen bestaat een duo rapporteurs uit één lid van een coalitiepartij en één lid van een oppositiepartij. De inzet van rapporteurs blijkt in de praktijk te leiden tot concretere toezeggingen over het verbeteren van de kwaliteit van de begroting. Rapporteurs kunnen een beroep doen op ondersteuning van de commissiestaf en worden geadviseerd om voor hun werk gebruik te maken van de [Handreiking controle begroting en verantwoording](#).

Aanbeveling 4: Technische briefing door de Algemene Rekenkamer

Net als voorgaande jaren informeert de Algemene Rekenkamer de Kamer via brieven over aandachtspunten bij de verschillende begrotingshoofdstukken. Deze brieven worden gepubliceerd voor de betreffende begrotingsbehandeling. Het streven van de Algemene Rekenkamer is om deze brieven zodanig te schrijven dat zij desgewenst direct bruikbaar zijn voor Kamerleden. Wanneer de commissie daar behoefte aan heeft kan de Algemene Rekenkamer een besloten technische briefing verzorgen, waar mogelijk in combinatie met andere voor de betreffende commissies relevante publicaties van de Algemene Rekenkamer.

De vaste commissie voor Financiën adviseert de commissies om de ontvangst van deze brieven af te wachten en na ontvangst, eventueel in overleg met de Algemene Rekenkamer, af te wegen of er behoefte is aan een briefing.

Plenaire begrotingsbehandeling

De plenaire behandeling van iedere begroting vindt plaats in een debat. Veelal wordt dit gehouden in twee termijnen die bewust over twee vergaderdagen worden gespreid. De totale spreektijd die de fracties krijgen voor alle plenaire begrotingsbehandelingen is centraal via een verdeelsleutel vastgesteld (zie bijlage). De fracties kunnen vervolgens de hun toebedeelde spreektijd naar eigen inzicht verdelen over de verschillende begrotingsbehandelingen. De integrale plenaire afronding door stemmingen over alle begrotingen wordt voorzien op dinsdag 5 december 2017.

Demissionair kabinet

De ontwerpbegrotingen van een demissionair kabinet zijn in beginsel beleidsarm. De beleidskeuzes van het volgende kabinet kunnen in de begrotingen worden verwerkt door middel van nota's van wijziging of incidentele suppletore begrotingswetten, afhankelijk van de termijn waarop een regeerakkoord wordt bereikt. De Kamer kan het behandelschema desgewenst aanpassen, mocht zij dit nodig achten voor een goede behandeling van de (gewijzigde) begrotingen.

Hoogachtend,

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
P.J. Duisenberg

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
R.F. Berck

Bijlage 1: Schema behandeling Rijksbegrotingshoofdstukken najaar 2017

De Kamer ontvangt de Rijksbegroting 2018 op dinsdag 19 september 2017. Op 5 juli 2017 heeft de Kamer besloten tot het volgende schema voor de behandeling:

- woensdag 20 en donderdag 21 september: de Algemene Politieke Beschouwingen;
- de week van 3 tot en met 5 oktober: de Algemene Financiële Beschouwingen;
- de week van 10 tot en met 12 oktober: Koninkrijksrelaties en Wonen en Rijksdienst;
- de week van 24 tot en met 26 oktober: Algemene Zaken, de Koning, Binnenlandse Zaken en Economische Zaken (deel Economie en Innovatie);
- de week van 31 oktober tot en met 2 november: Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Infrastructuur en Milieu;
- de week van 7 tot en met 9 november: Economische Zaken (deel Landbouw en Natuur) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- de week van 14 tot en met 16 november: Buitenlandse Zaken;
- de week van 21 tot en met 23 november: Defensie en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
- de week van 28 tot en met 30 november: Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
- dinsdag 5 december: stemmingen over de begrotingen.

Daarbij gelden de volgende spreektijden voor de fracties:

- VVD: 430 minuten
- PVV: 300 minuten
- CDA: 290 minuten
- D66: 290 minuten
- GroenLinks: 240 minuten
- SP: 240 minuten
- PvdA: 190 minuten
- ChristenUnie: 150 minuten
- PvdD: 150 minuten
- 50PLUS: 140 minuten
- SGP: 130 minuten
- DENK: 130 minuten
- FvD: 120 minuten.

Bijlage 2: Schema behandeling Belastingplan najaar 2017

De Kamer ontvangt het pakket Belastingplan 2018 op dinsdag 19 september 2017. Op 15 februari 2017 heeft de vaste commissie voor Financiën besloten tot het volgende schema voor de behandeling:

- Woensdag 27 september, 10:00-12:30 uur: besloten technische briefing
- Woensdag 11 oktober, 12:00 uur inbrengdatum voor het verslag
- Dinsdag 24 oktober: nota naar aanleiding van verslag
- Maandag 30 oktober, 11:00-19:00 uur : eerste wetgevingsoverleg, eerste termijn commissie
- Donderdag 2 november: schriftelijke antwoorden naar aanleiding van het eerste wetgevingsoverleg
- Maandag 6 november, 11:00-23:00 uur: tweede wetgevingsoverleg, eerste termijn regering en volledige tweede termijn
- Dinsdag 14 en woensdag 15 november: plenaire behandeling
- Donderdag 16 november: stemmingen